

Översiktlig granskning

Delårsrapport per 2023-08-31

Granskningsrapport

Fagersta Kommun

—

KPMG AB

2023-10-09

Snabb överblick

Delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

Balanskravsresultat

Vi konstaterar att kommunstyrelsen bedömer att balanskravet kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

God ekonomisk hushållning

Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig avseende finansiella mål, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

I delårsrapport saknas en tydlig sammanfattning av kommunstyrelsen av verksamhetsmål (strategiska utvecklingsområden) för att det ska vara möjligt för oss att bedöma om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Innehåll

Inledning

- Inledning
- Syfte och revisionsfrågor
- Avgränsning
- Ansvarig nämnd
- Revisionskriterier
- Metod

Granskningsresultat

- Lagens krav och god redovisningssed
- God ekonomisk hushållning
 - Bedömning
 - Rekommendation
- Balanskrav

Slutsats

- Lagens krav och god redovisningssed
- God ekonomisk hushållning
- Balanskrav

01

Inledning

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Syfte och revisionsfrågor

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av kommunfullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer kommunen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige.

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2023-08-31.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionsred i kommunal verksamhet 2022. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap. 16§ KL ska behandlas av fullmäktige.

Granskningsrapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer KL, LKBR samt Rådet för kommunal redovisnings (hädanefter RKR) rekommendationer.

Vidare granskas om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av direktionen beslutade målen
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos

02

Gransknings- resultat

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Lagens krav och god redovisningssed

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport_2021 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Det har i samband med de översiktliga granskningen noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- RKR R5 Leasing
 - Kommunens hyresavtal för verksamhetsfastigheter redovisas som operationella. Avvikelsen från rekommendationen har troligen en påverkan på balansomslutningen samt även en viss påverkan mellan utfall av verksamhetens kostnader, avskrivningar och räntor.
- RKR R17 Delårsrapport
 - I rekommendationen står det att ska finnas upplysningar om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning. Vi kan inte finna detta avseende kommunkoncernen i förvaltningsberättelsen.

Lagens krav och god redovisningssed, fortsättning

- Vi kan i delårsrapporten konstatera att både, drift- och investeringsredovisningarna inte stämmer mot de beslutade budgeterna, vilket innebär att läsarna och kommunfullmäktige inte kan följa upp utfallet mot beslutad budget. Det saknas även information i delårsrapporten om att budgeten har reviderats under året samt när detta skett.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över om det finns avtal som ska nuvärdesberäknas.
- Vi har vid vår översiktliga granskning noterat att större inköp, exvis datorer till en skola, enligt dagens rutiner bokförs som pågående arbete till dess att slutfaktura erhållits, vilket borde bokföras som en driftkostnad eller som en investering. Vi har per augusti inte identifierat några sådana inköp.
- Vi har vid vår översiktliga granskning noterat att periodisering av stadsbidrag görs utifrån matchning mot kostnader och inte enligt avtal.
- Vi har vid vår översiktliga granskning noterat viss del inkonsekvens i klassificering mellan åren, dvs att liknande poster bokförs på olika konton mellan åren.

God ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap. KL ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Fagersta kommun har beslutat om åtta strategiska utvecklingsmål och till dem finns det även beslut om effektmål och aktiviteter för att uppnå dessa utvecklingsmål.

Utifrån dessa strategiska utvecklingsmål har nämnderna tagit fram gemensamma effektmål som har bäring för god ekonomisk hushållning, dessa är:

- Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt (gemensamt effektmål).
- Verksamheterna ska ha en budget i balans (gemensamt effektmål).

Kommunfullmäktige har även fastställt ett övergripande mål för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet, Kommunal ekonomi i balans. Utöver detta mål finns ett gemensamt inriktningsmål, som är ”Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten”. Till detta inriktningsmål finns fem effektmål.

God ekonomisk hushållning

Upprätthålla en långsiktig välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten	Prognos
Årets resultat ska motsvara ett överskott på 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag	Uppfyllt
Skattefinansieringsgraden av investeringar ska vara 100 % över en rullande femårsperiod	Delvis
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska hållas oförändrad eller öka	Delvis
Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas att minska	Uppfyllt
Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat	Uppfyllt
Gemensamt effektmål	Prognos
Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt	Delvis
Verksamheterna ska ha en budget i balans	Delvis

Kommunstyrelsens bedömning avseende de finansiella målen är att Fagersta kommun delvis uppnår målet om god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet, då flertalet av de tyngre vägande finansiella målen uppnås för kommunens som helhet och att Fagersta kommun har en stark finansiell profil.

God ekonomisk hushållning

Måluppfyllelse per strategiskt utvecklingsområde

Strategiskt utvecklingsområde	Utfall2308	Prognos23
1. Fagersta - platsen där världar möts		
2. Våra barn - vår framtid		
3. Ett näringsliv i framkant		
4. Våra levande centrum		
5. Låt hela Fagersta leva		
6. Nära till allt		
7. En trygg, hållbar och jämställd kommun		
8. Vi möts i Fagersta		
Finansiella mål		

Kommunstyrelsens sammanfattning analys av hela målbilden för de strategiska utvecklingsområdena är att Fagerstas ekonomi är fortsatt stark. Dock kan risker såsom uteblivna statsbidrag eller andra omvärldsfaktorer, såsom inflation, försämra förutsättningarna för att fortsätta arbetet med att bygga Framtidens Fagersta

God ekonomisk hushållning

Måluppfyllelse, övergripande

Måluppfyllelse utfall 202308	Antal	Procent
Uppfylls helt	29	43%
Uppfylls delvis	33	49%
Ej uppfyllt	6	9%
Totalt	68	100%

Tabellen ovan, utdrag ur delårsrapporten, visar kommunstyrelsens bedömning av samtliga effektmål för alla målen som kommunen har. Kommunstyrelsens bedömning avser prognos för helåret.

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Finansiella mål

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det återrapporterade prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Notera att KPMG inte uttalar sig om själva prognosen utan endast huruvida den intagna prognosens resultat är förenliga med de av fullmäktige beslutade målen.

Verksamhetsmål

Vi konstaterar att det i delårsrapport saknas en tydlig sammanfattning av kommunstyrelsen av verksamhetsmål (strategiska utvecklingsområden) för att det ska vara möjligt för oss att bedöma om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Mål för hela kommunkoncernen

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen, där betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt.

Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ta fram finansiella och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen.

Sammantagen bedömning och beslutaden dokument

Vi noterar att kommunstyrelsen inte gjort någon sammantagen bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning kommer att uppnås.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen arbetar vidare med sin återrapportering av kommunfullmäktige fastställda mål och att det finns en röd tråd från beslutade mål till återrapportering.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen återrapporterar tydligare om det är prognos för helåret eller utfall för delåret som redovisas för indikatorerna samt för målen i delårsrapporten.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen arbetar mer med de beslutande dokumenten så att dokumenten har en röd tråd genom alla beslut och allt finns i ett document som fullmäktige beslutar om.

God ekonomisk hushållning – kommunallagen

1 § Kommuner och regioner ska ha en **god ekonomisk hushållning** i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§. Fullmäktige ska besluta om **riktlinjer** för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

5 § Kommuner och regioner ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från andra stycket får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

11 kap. Ekonomisk förvaltning

12 § Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren.

Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske.

Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Lag (2018:600).

13 § Fullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Synnerliga skäl för underbalanserad budget - förarbeten

- ❑ Möjlighet finns att besluta om obalanserad budget – förutsätts enligt förarbeten att kommuner och landsting använder möjligheten att underbalansera budgeten endast under enstaka år och med stor restriktivitet.

- ❑ En kommun eller en region med en **stark finansiell ställning** ges möjlighet att med beaktande av god ekonomisk hushållning minska sin förmögenhet, det vill säga upprätta en budget som inte är i balans. I ett sådant läge bör det finnas möjlighet att anta finansiella mål som anger att det egna kapitalet tillåts minska. En *finansiell analys* som uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning skall ligga till grund för en sådan minskning av det egna kapitalet. Följande kriterier ska vara uppfyllda:
 - ❑ Det ska finnas kapital som täcker hela pensionsåtagandet, även den del som redovisas som en ansvarsförbindelse.
 - ❑ Därutöver skall det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar.
 - ❑ När dessa delar är täckta måste kommunens eller regionens egna förutsättningar definieras utifrån skuldsättning, riskexponering och penningflöde.

- ❑ **Större omstruktureringsåtgärder** med åtföljande kostnader som en kommun eller en region vidtar i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning bör enligt regeringens mening kunna utgöra skäl för att inte fastställa en budget i balans. Det är dock viktigt att dessa åtgärder kan planeras in och beräknas redan vid fastställande av budgeten.

Beslutad budget

Av sammanträdesprotokoll framgår att kommunfullmäktige har beslutat om en budget för år 2023 på -12,6 mnkr.

I maj beslutade kommunstyrelsen att föreslå för kommunfullmäktige att besluta om ett tilläggsbudget då årets skatteintäkter, statsbidrag och utjämning bedömdes högre än i beslutad budget. Kommunfullmäktige beslutade den 12 juni 2023 att godkänna förslaget om tilläggsbudget. Resultatet i den nya beslutade budgeten uppgår till +0,7 mnkr. I den reviderade budgeten uppgår resultatmålet till 0% av skatteintäkter och generella bidrag för år 2023.

I delårsrapporten redovisas ett budgeterat resultat på för år 2023 på 0,5 mnkr. Det överensstämmer inte med den senast beslutade budgeten, där resultatet uppgår till 0,7 mnkr.

*Vi vill **uppmärksamma** kommunstyrelsen på regelverket för att budgetera med underskott och rekommenderar styrelsen att säkerställa på att budgeten för 2024 upprättas i enlighet med regelverket.*

*Vi vill även **uppmärksamma** er på att den så kallade tvåprocentregeln som många kommuner använder sig av är ett mått som används av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för analyser av kommunsektorn som helhet. Som underlag för ställningstagande avseende finansiella mål för en enskild kommun krävs en egen analys av god ekonomisk hushållning i kommunen. Några punkter som kommunen bör beakta i sin analys är:*

- Nuvarande ekonomiska ställning
- Framtida prognosticerade utveckling av ekonomi och verksamhet
- Eventuella risker som kan påverka ekonomin de kommande åren

Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Kommunstyrelsen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 22,0 mnkr och delårets balanskravsresultat uppgår till 38,4 mnkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Balanskravet efterlevs, dvs. att balanskravsresultat är positivt efter erforderliga justeringar eller förväntas bli positivt utifrån den prognos som lämnas.

Kommunstyrelsen tillämpar inte regelverket för resultatutjämningsreserv utan en egen modell med öronmärkta medel för framtida bruk. Mer information om det finns på näst kommande sida.

Resultatdispositioner

Kommunstyrelsen tillämpar inte regelverket för resultatutjämningsreserv (RUR) utan har en egen modell där kommunen öronmärkt medel för framtida bruk utifrån att kommunen har en stark finansiell ställning. Öronmärkning har skett de år som kommunen har redovisat större överskott och vid överskott kan kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen besluta om öronmärkning av resultat för olika ändamål.

De öronmärkta medlen, en del av eget kapital, beskrivs som resultatdispositioner i kommunens delårsrapport på sidan 31. Det framgår dock inte att det är en del av eget kapital i not 14 i kommunens delårsrapport. Begreppet öronmärkning finns varken i lagstiftning eller i förarbeten men behandlas bland annat i SKRs skrift ”RUR i praktiken – resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning” från år 2013. Denna skrift uppdaterades år 2020, ”RUR och God ekonomisk hushållning – Resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning” och begreppet öronmärkta medel finns inte längre med.

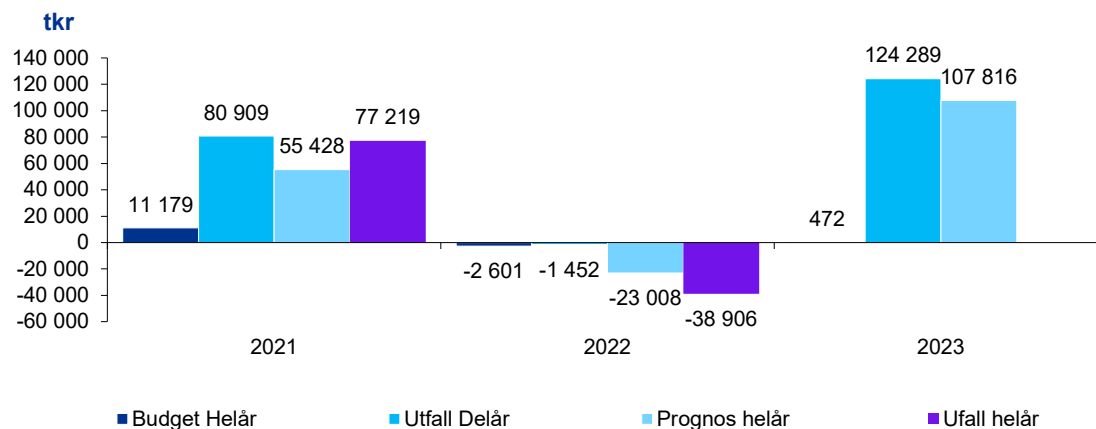
I SKRs skrift ”RUR och god ekonomiskhushållning” framgår bland annat följande:

”Enligt Finansutskottet var ett av motiven bakom införandet av RUR att minska motiven för ”bokslutspolitik”, det vill säga att genom redovisningsmässigt tveksamma avsättningar reservera medel för framtida kostnader. Tveksam tillämpning av redovisningsprinciper äventyrade enligt utskottet redovisningens trovärdighet. När reglerna om RUR infördes år 2013 fanns det en möjlighet att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010. Sedan dess är det inte möjligt att retroaktivt reservera medel. Det innebär att om RUR införs idag så finns det inte stöd i lagen för att reservera medel retroaktivt.”

Vår bedömning är att kommunstyrelsen inte följer gällande lagar och rekommendationer.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att gällande lagstiftning och god redovisningssed efterlevs.

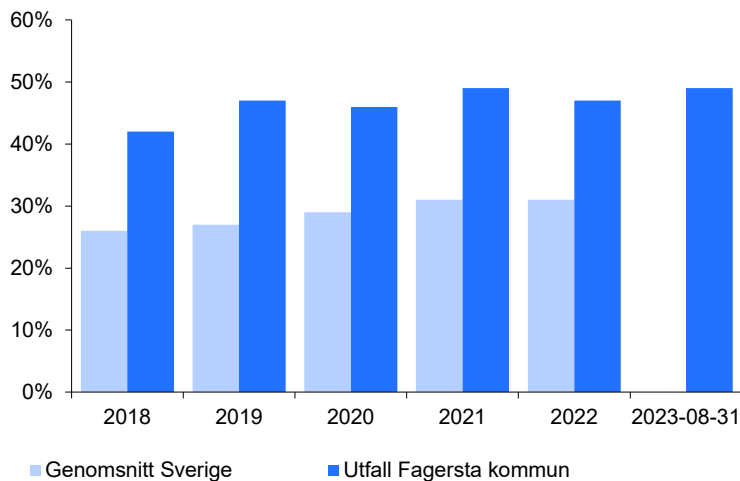
Resultatanalys

Budget ovan anges enligt delårsrapport vilken ej överensstämmer med beslutad budget.

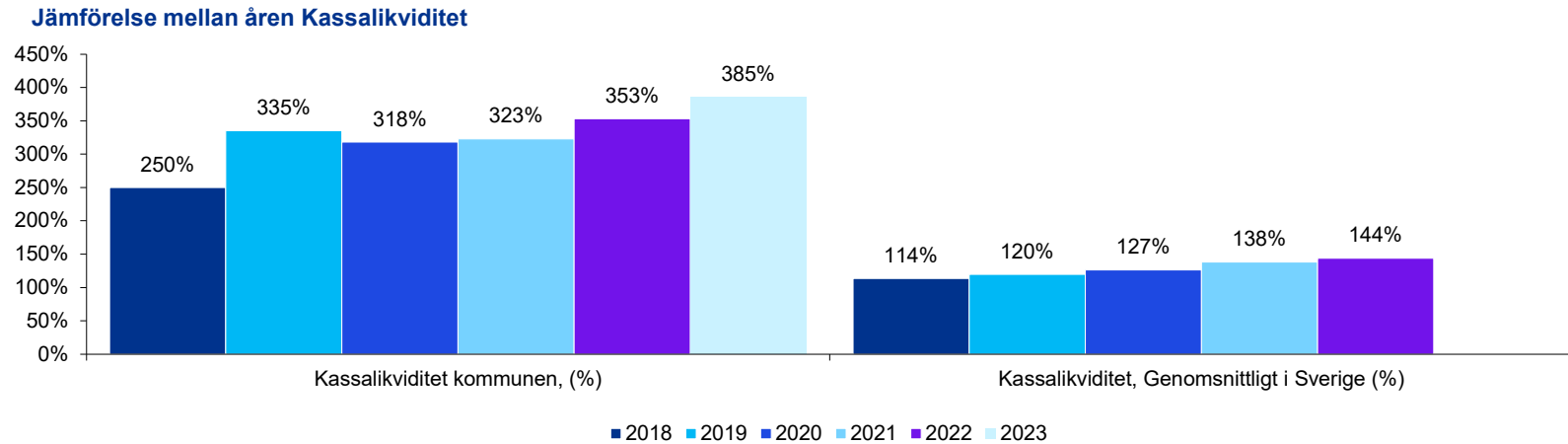
Soliditet inklusive pensionsåtagande

Soliditet är ett nyckeltal som anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som finansieras med eget kapital, om soliditeten är 100% har alla tillgångar finansierats med eget kapital men om soliditeten är 30% har alltså 70% av tillgångarna finansierats via lån.

Kassalikviditet

Kassalikviditet är ett nyckeltal som visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt. Det är viktigt att kassalikviditeten ligger på över 100%, det vill säga att kommunens kortfristiga skulder vid behov kan betalas omedelbart.

03

Slutsats

Slutsats - Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det återrapporterade prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Notera att KPMG inte uttalar sig om själva prognosen utan endast huruvida den intagna prognosens resultat är förenliga med de av fullmäktige beslutade målen.

Vi konstaterar att det i delårsrapport saknas en tydlig sammanfattning av kommunstyrelsen av verksamhetsmål (strategiska utvecklingsområden) för att det ska vara möjligt för oss att bedöma om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Slutsats – Balanskrav

Vi konstaterar, utifrån den återrapporterade helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

Kommunstyrelsen tillämpar inte regelverket för resultatutjämningsreserv utan en egen modell med öronmärkta medel för framtida bruk, därmed följer kommunstyrelsen inte lager och rekommendationer.

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public